

OKUL YÖNETİMİNİN GÖREV VE SORUMLULUKLARI

OKUL GÜVENLİĞİ

Okul yönetiminin öncelikli sorumluluğu okulu fiziksel ve psikososyal risklere karşı güvenli hale getirmektir.

Okulda görev yapan tüm çalışanların ilgili mevzuata göre görev ve sorumluklarını öğrenmesi sağlanmalıdır.

Tüm personelin öğrencilere yönelik risklerden haberdar olması için sık aralıklarla riskler, tedbirler ve yaklaşım önerileri içerikli paylaşım toplantıları yapılmalıdır.

**Toplantılarda öğrencilerin
kişilik özellikleri,
sağlık problemleri,
yeterlilik alanları,
aile durumları ve büyüdüğü çevre,
arkadaş ilişkileri, ilgileri, vb.
konularda bilgi paylaşımı olmalıdır.**

Çocukla ilişkili kişisel nedenler

- İstenmeyen çocuklar ya da istenmeyen cinsiyette çocuklar, doğmalık anomaliler, mizaç vb. nedenlerle ailenin beklentilerini karşılayamayan çocuklar
- Zihinsel gerilik, erken doğum, kronik hastalık gibi nedenlerle sürekli bakım gerektiren çocuklar
- Engelli çocuklar
- Hiperaktivitesi, davranış sorunları olan çocuklar
- Üvey çocuklar
- Sık ve uzun süre ağlayan çocuklar

**Anne-baba veya
bakım verenlerle
ilişkili nedenler**

- **Genç ebeveyn, yalnız yaşayan ebeveyn**
- **Eğitim eksikliği (Çocuk gelişimi hakkında bilgisizlik, bilinçsizlik)**
- **Alkol ve/veya uyuşturucu kullanıyor olmak**
- **Çocukken istismara uğramış olmak**
- **Fiziksel veya psikiyatrik bir hastalık varlığı**
- **Dürtü ve öfke kontrolünün yetersizliği**
- **Toplumsal iletişim becerilerinin yetersizliği**

İlişkisel

- Ebeveyn ve çocuk bağının kopuk olması ve bağın kurulamaması
- Çok çocuklu, katı disiplin uygulayan aileler
- Ekonomik sıkıntı, işsizlik, aile içi şiddet varlığı
- Sosyal destek sistemlerinin yetersizliği
- Evlilikteki veya yakın ilişkilerdeki sorunlar nedeniyle aile yapısının bozulması, bunun sonucunda çocukta veya erişkinde duygusal ve zihinsel sorunların ortaya çıkması
- Aile bireyleri arasındaki bağın zayıf olması, sözel ve psikolojik çatışmaların sık yaşanması

Çevresel

- Uygun beslenme, barınma ve bakım olanaklarının yetersizliği
- İşsizlik oranlarının yüksek, geçim sıkıntısının yaygın olması
- Uyuşturucu ticaretinin varlığı
- Çocuğun savunuculuğunu yapacak kurum ve yapıların yetersizliği
- Çocuk işçiliği konusunda denetleme ve rehabilitasyonun yetersizliği

Toplumsal

- Çocuğu koruyan yasaların yetersizliği
- Çocuđa verilen değerin düşük olması
- Cinsel ayrımcılık ve toplumsal eşitsizlik
- Şiddetin kabul edilir olması, hoş görüyle karşılanması, organize şiddetin varlığı (savaş, terör, yüksek suç oranları)
- Pedofili
- Kontrolsüz internet
- Kültürel normlar

Tüm öğretmen
ve idarecilerin
öğrenci uyum
ve oryantasyonu
konusunda
sorumluluk almaları
sağlanmalıdır.

Personelin okul
hayatına uyum
konusunda
öğrencilere rehberlik
yapabilecek bilgi ve
beceri kazanması
sağlanmalıdır.

Okul personeli ile okul rehberlik servisinin yakın ilişki içinde çalıştığı durumlarda önleme çalışmaları daha etkili olmaktadır. Öğrencinin sınıfta yaşadığı sorunlarla ilgili gerektiğinde okul rehber öğretmeni, rehber öğretmenin olmadığı durumlarda sorumlu Rehberlik ve Araştırma Merkezi bilgilendirilmeli ve destek istenmelidir.

**Okullarda
müsterak
kullanım
alanlarının riskli
bölgeler olduğu
bilinmektedir.
Bu nedenle
öğrenciler
serbest zaman
etkinliklerinde
dikkatle takip
edilmelidir.**

- Boş sınıflar
- Kantin ve yemekhane
- Banyo ve tuvaletler
- Pansiyonlu okullarda yatakhane ve odalar.
- Okul bahçesi
- Kullanılmayan kat ve odalar
- Öğrenci mahremiyeti gözetilerek riskli alanların mutlaka kamera ile takibi sağlanmalı ve tüm cihazların çalışır durumda olduğu düzenli olarak kontrol edilmelidir.

Öğrencilerin bilgi ve beceri düzeyleri ile riskli yaşam olaylarına maruz kalma ihtimalleri arasında olumsuz yönde bir ilişki olduğu bilinmektedir.

- Öğrencilerin mahremiyet konusunda bilgilendirilmesi sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin kendi mahremiyetleri kadar diğer öğrencilerin mahremiyetlerine de saygı göstermesi sağlanmalıdır.
- Öğrenciler ile kurulacak açık ve sağlıklı bir iletişim ile yardım isteme becerileri artırılmalıdır.
- Rehberlik servisi ile ortak çalışılarak desteklenmeleri sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin okul kurallarını öğrenmeleri ve içselleştirmeleri sağlanmalı gerekirse ortak kurallar üzerinde çalışılmalıdır.

Bir İstismar Durumunda İlk Olarak Yapılması Gerekenler

BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Suçu bildirme

TCK 278., 279., 280. maddeler

Korunma gereksinimini bildirme

TCK 98. madde SHÇEK Kanunu 21. madde Çocuk Koruma Kanunu 6. madde

SUÇU BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ

TCK Madde 278 – (1) İşlenmekte olan bir suçu yetkili makamlara bildirmeyen kişi, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) İşlenmiş olmakla birlikte, sebebiyet verdiği neticelerin sınırlandırılması hâlen mümkün bulunan bir suçu yetkili makamlara bildirmeyen kişi, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır. (3) Mağdurun onbeş yaşını bitirmemiş bir çocuk, bedensel veya ruhsal bakımdan özürlü olan ya da hamileliği nedeniyle kendisini savunamayacak durumda bulunan kimse olması hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza, yarı oranında artırılır.

**TÜM YAPILAN GÖRÜŞMELER
VE İŞLEMLER KAYIT ALTINA
ALINMALIDIR VE GİZLİLİĞİ
MUTLAKA KORUNMALIDIR.**

OKUL YÖNETİMİNİN GÖREV VE SORUMLULUKLARI

Yasal süreci
başlatmak

- OKUL PERSONELİ ÇOCUKTAN İSTİSMARA YÖNELİK BİR BİLGİ GELDİĞİNDE VEYA İSTİSMARA YÖNELİK İPUCU GÖRÜLDÜĞÜNDE ÇOCUK KONU İLE İLGİLİ GERÇEKLIK SORGULANMADAN BİLDİRİMDE BULUNMALIDIR.
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı çağrı hattı (183)
- Kolluk (154/155)
- Cumhuriyet Savcılığı

Yasal süreci başlatmak

- Bilgilerin (Yürütülen işlemlerin) yazılı hale getirilmesini sağlamak,
- Bulunulan İl/bölge, vb. özellikler doğrultusunda gerek duyuluyorsa İl/ilçe Krize Müdahale Ekibini bilgilendirmek, (ekibi harekete geçirmek) destek istemek
- Gerekli durumlarda Okul Psikososyal Müdahale Hizmetleri Ekibini toplamak
- Psikososyal müdahale biriminin çalışmalarını kolaylaştırmak için gerekli olan tedbirleri almak

Bilginin
yayılmaması için
gerekli tedbirlerin
alınması

Yasal tedbirlerin
alınması

Gelen bilgilerin
nasıl ve ne
kadar dikkate
alınacağını
değerlendirilmesi

Okul ortamındaki
güvenlik
tedbirlerinin
kontrolü

Öğrenci/Veli/ Öğretmenlere
yönelik psikososyal destek
çalışmalarını n geciktirilmeden
başlatılması

İl/ilçe yönetimine
bir bilgi notu
ulaştırılması

PSİKOSOSYAL MÜDAHALE HİZMETLERİ OKUL EKİBİNİN GÖREVLERİ

- Kritik duruma müdahale etmek için planlama yapmak
- Güvenliği sağlamak için alınması gerekli tedbirleri önermek
- Karmaşayı durdurmak (Kritik olayla ilgili atılması gereken adımları düzenlemek, yönlendirmek ve kontrol altına almak)
- Öğrencilere, ailelere, çalışanlara (destek olacak çalışmaların yapılmasını sağlamak/ yapmak) danışmanlık, kılavuzluk yapmak
- Psikososyal müdahale planları geliştirmek, var olanları gözden geçirip düzeltmek (Psikososyal müdahale planının işleyişini değerlendirmek ve gerekli düzeltme/değişiklikleri yapmak.
- Olaya bağlı olarak çıkabilecek herhangi bir psikososyal krize karşı hazır durumda bulunmak

OKULDA YAPILACAK PSİKOSOSYAL MÜDAHALE HİZMETLERİ

ÖĞRENCİLERLE YAPILACAK ÇALIŞMALAR

- Etkilenen sınıfla yapılacak çalışma
- Yakından etkilenildiği düşünülen diğer sınıflarla yapılacak çalışmalar
- Okulun genelinde yapılacak çalışmalar

VELİLERLE YAPILACAK ÇALIŞMALAR

- Etkilenen sınıfın velileriyle yapılacak çalışma
- Diğer sınıf velileriyle yapılacak genel çalışma

ÖĞRETMENLERLE YAPILACAK ÇALIŞMALAR

- Doğru bilgilendirme ve anlamlandırma ve öğrencilerle yapılacak çalışmalar hakkında bilgilendirme,

İZLEME ÇALIŞMALARI

- Yaşanılan olay sonrası yapılan çalışmaların etkisini gözlemlemek ve değerlendirmek için izleme ve değerlendirme çalışması yapılmalı...

Not: Etkilenme derecesi yüksek olan bazı öğrencilerle ileri düzey psikolojik destek çalışması yapılabilir. Bu konu ile ilgili Psikososyal Müdahale Hizmetleri İlçe Ekibinden destek istenmelidir.

BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE İLGİLİ KANUN MADDELERİ

Suçu bildirme

TCK 278., 279., 280. maddeler

Korunma gereksinimini bildirme

TCK 98. madde SHÇEK Kanunu 21. madde Çocuk Koruma Kanunu 6. madde

Suçu Bildirim Yükümlülüğü TCK Madde 278

- (1) İşlenmekte olan bir suçta yetkili makamlara bildirmeyen kişi, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- (2) İşlenmiş olmakla birlikte, sebebiyet verdiği neticelerin sınırlandırılması halen mümkün bulunan bir suçta yetkili makamlara bildirmeyen kişi, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.
- (3) Mağdurun onbeş yaşını bitirmemiş bir çocuk, bedensel veya ruhsal bakımdan engelli olan ya da hamileliği nedeniyle kendisini savunamayacak durumda bulunan kimse olması halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza, yarı oranında artırılır.
- (4) Tanıklıktan çekinebilecek olan kişiler bakımından cezaya hükmolunmaz. Ancak, suçun önleme yükümlülüğünün varlığı dolayısıyla ceza sorumluluğuna ilişkin hükümler saklıdır.

KAMU GÖREVLİSİNİN SUÇU BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ TCK MADDE 279

- (1) Kamu adına soruşturma ve kovuşturmayı gerektiren bir suçun işlendiğini göreviyle bağlantılı olarak öğrenip de yetkili makamlara bildirimde bulunmayı ihmal eden veya bu hususta gecikme gösteren kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- (2) Suçun, adlî kolluk görevini yapan kişi tarafından işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkraya göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

KORUNMA GEREKSİNİMİ BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ

- Adli ve idari merciler
- Kolluk görevlileri
- Sağlık ve eğitim kuruluşları
- Sivil toplum kuruluşları

Korunma ihtiyacı olan çocuğu Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı birimlerine bildirmekle yükümlüdür

TCK MADDE 98

- (1) Yaşı, hastalığı veya yaralanması dolayısıyla ya da başka herhangi bir nedenle kendini idare edemeyecek durumda olan kimseye hâl ve koşulların elverdiği ölçüde yardım etmeyen ya da durumu derhâl ilgili makamlara bildirmeyen kişi, bir yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır.
- (2) Yardım veya bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi dolayısıyla kişinin ölmesi durumunda, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

ÇOCUK KORUMA KANUNU

MADDE 6

- (1) Adlî ve idarî merciler, kolluk görevlileri, sağlık ve eğitim kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, korunma ihtiyacı olan çocuğu Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bildirmekle yükümlüdür. Çocuk ile çocuğun bakımından sorumlu kimseler çocuğun korunma altına alınması amacıyla Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna başvurabilir.
- (2) Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu kendisine bildirilen olaylarla ilgili olarak gerekli araştırmayı derhâl yapar.

GÖREVİ KÖTÜYE KULLANMA

- (1) Bu yükümlülüğü yerine getirmemek yani koruma altına alınması gereken bir çocuğun, koruma ile görevli kuruma bildirilmemesi Türk Ceza Kanunu 257. maddesi gereğince görevi kötüye kullanma suçunu oluşturabilir.
- (2) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan hâller dışında, görevinin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme göstererek, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da ... kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

**İhmal ve istismar şüphesi
bildirim yükümlülüğünün
yerine getirilmesi için yeterlidir.**

Çocuğun özel hayatı ile ilgili bir bilginin yetkililerle paylaşılması aşağıdaki gerekçeler ile yapılırsa kabul edilebilir

- Mağdur çocuk ise ve bu mağduriyetinin giderilmesi ve tedavisinin sağlanması için
  - Mağduriyete sebep olan kişi hakkında yasal işlem yapılması için
    - Başka mağduriyetleri önlemek
  - Çocuğun sağlığı ve güvenliği tehlike altında ise
  - Sorunun çözümü için diğer kurumlara ihtiyaç duyulması halinde
    - Suç varsa
- Suç konusunda açık ve yakın tehlike varsa suç işlenmesini önlemek için
  - Kişi güvenliği tehdit altında ise
  - Kendine veya başkasına zarar verme riski varsa